

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de Voorzitter
Plein 2
2511 CR Den Haag

Den Haag, 31 mei 2018

Betreft: rechtsbescherming advocaten en journalisten in het buitenland

Geachte Voorzitter van de Tweede Kamer,

In artikel 30 leden 2 en 3 van de Wiv 2017 is met betrekking tot de toetsing van de inzet van bijzondere bevoegdheden jegens advocaten (directe inzet) en/of jegens journalisten (indien die inzet kan leiden tot verwerving van gegevens inzake de bron van de journalist) bepaald dat de rechtbank Den Haag toestemming dient te verlenen voor een periode van ten hoogste vier weken. Artikel 27 lid 2 schrijft voor dat ook voor de verwerking van gegevens die betrekking hebben op de vertrouwelijke communicatie tussen een advocaat en diens cliënt (indirecte inzet) toestemming van de rechter is vereist. De toelichting bij de Wiv 2017 maakt bovendien duidelijk dat een verzwaarde proportionaliteitstoets aan de orde is; er moet sprake zijn van concrete aanwijzingen van een directe dreiging.

De wet maakt geen onderscheid tussen advocaten en journalisten in Nederland en advocaten en journalisten in het buitenland. De CTIVD heeft geconstateerd dat in het interne beleid van de AIVD en de MIVD een dergelijk onderscheid wel wordt gemaakt. Dit is aan de orde gesteld tijdens een rechtseenheid overleg tussen (vertegenwoordigers van) de afdelingen toezicht en klachtbehandeling van de CTIVD, het kabinet rechter-commissaris te Den Haag en de TIB. De betrokkenen bij dit overleg zijn unaniem van oordeel dat met betrekking tot advocaten en journalisten in het buitenland hetzelfde beschermingsregime van toepassing is, te weten dat de rechtbank Den Haag toestemming dient te geven en dat de verzwaarde proportionaliteit in de motivering van de toestemmingsverzoeken tot uiting dient te komen.

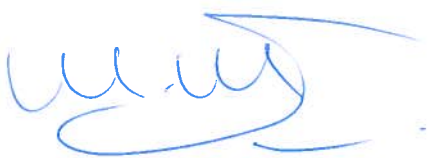
Inmiddels heeft de coördinerend rechter-commissaris van de rechtbank Den Haag ons laten weten dat de rechtbank Den Haag zich bevoegd acht om de inzet van bijzondere bevoegdheden jegens advocaten en journalisten in het buitenland te toetsen, alsmede de verwerking van gegevens die betrekking hebben op de vertrouwelijke communicatie in het buitenland tussen een advocaat en diens cliënt.

Gelet hierop zal de TIB ten aanzien van de inzet van bijzondere bevoegdheden jegens personen die hetzij in Nederland, hetzij in het buitenland, het beroep van advocaat (directe en/of indirecte inzet) of journalist uitoefenen, geen oordeel geven omtrent de rechtmatigheid en deze retourneren.

De CTIVD zal erop toezien dat de AIVD en de MIVD dienovereenkomstig handelen. De afdeling toezicht van de CTIVD geeft in overweging in intern beleid op te nemen welke inspanning door de diensten moet worden betracht teneinde te bepalen of een betrokkene als advocaat of journalist aangemerkt moet worden.

Een gelijkkluidende brief is verzonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de minister van Defensie en in afschrift aan de directeur-generaal van de AIVD, de directeur van de MIVD, de Nederlandse Orde van Advocaten en de Nederlandse Vereniging van Journalisten.

Hoogachtend,

Mr. M. Moussault
Voorzitter Toetsingscommissie Inzet Bevoegdheden

Mr. H.N. Brouwer
Voorzitter afdeling toezicht CTIVD

Mr. A. Stehouwer
Voorzitter afdeling klachtbehandeling CTIVD